

Beroepskracht inschakelen? Of zelf doen?

Zoals elke wet staat of valt ook de Wmo met de uitvoering. Daarbij zijn in het geval van de Wmo vele partijen betrokken: mensen die bij gemeenten werken, bij aan gemeenten gelieerde organisaties of bij bedrijven waaraan taken uitbesteed zijn. Het overgrote deel van de Wmo wordt dus uitgevoerd door beroepskrachten. In een eerdere column ben ik al eens ingegaan op het risico van versnippering van de uitvoering. Deze keer richt ik mij op een ander aspect van de uitvoering, namelijk de vraag in welke mate uitvoering door beroepskrachten nodig is.

Het kan nooit kwaad om de inzet van beroepskrachten kritisch te bekijken, omdat beroepskrachten in diverse situaties – en vaak ongewild – participatie in de weg staan. Ik geef twee voorbeelden.

Elke wijk of buurt in Nederland kent opbouwwerkers, die in de regel betaald worden vanuit de Wmo. Deze opbouwwerkers hebben mede als taak om buurtactiviteiten te stimuleren. In veel gevallen leidt hun aanwezigheid er echter toe dat buurtbewoners achterover leunen en de opbouwwerker het werk laten doen. Symbolisch is dat buurtkrantjes vaak voor een belangrijk deel volgeschreven worden door dergelijke beroepskrachten. Stel nu eens dat het salaris van een deel van dergelijke beroepskrachten vrij besteedbaar ter beschikking komt aan buurtbewoners. Dan voelen zij zich vaak wél uitgedaagd om actief te worden. Goed draaiende

Het kan nooit
kwaad de
inzet van
beroepskrachten
kritisch te
bekijken.

buurtgroepen hebben vaak meer behoefte aan secretariële ondersteuning dan steun bij de uitvoering en organisatie van activiteiten. Ik ken tal van leuke voorbeelden van buurtgroepen die heel veel zelf doen omdat zij zich daar verantwoordelijk voor voelen. Het leuke is dat dit ook vaak buurten zijn waar meer gebeurt dan alleen een buurtbarbecue en buurtkrant. In de ene buurt gaat het om activiteiten met en voor jongeren, in een andere buurt om activiteiten voor de oudere medebewoners en in de derde buurt om activiteiten zoals opzomen of een onderlinge klussen- of boodschappendienst. In sommige steden zijn ook goede ervaringen met het toedelen van veel onderhouds- en beheerstaken aan buurtbewoners, in ruil voor realisatie en financiering van zaken die buurtbewoners graag willen. Een prima maatregel tegen verloedering en vóór directe betrokkenheid. Een

enkele stad gaat zelfs zover dat besluiten over een deel van het gemeentelijke budget geheel in handen van buurtgroepen worden gelegd.

Het tweede voorbeeld betreft een snel groeiende nieuwe functie, namelijk die van ouderenadviseur. Ook ouderenadviseurs doen hun werk met het hart op de goede plek. Vaak gaat het om ex-medewerkers van (thuis)zorginstellingen. Vanuit een dienstverleningsgedachte gaat de ouderenadviseur bij ouderen langs, om voor hen van alles te regelen. Maar ook hier ligt het risico op de loer dat ouderen achterover gaan leunen en alles laten regelen door de ouderenadviseur. Vanuit hun zorgachtergrond vinden veel ouderenadviseurs het zelfs prettig om de ouderen veel uit handen te nemen. Maar als de oudere daardoor nog minder buiten komt en nog meer vereenzaamt, is het effect dan niet averechts? Is het niet beter om ouderen tot het uiterste te stimuleren om zélf hun zaakjes te regelen?

Ik meen dat het goed is om vaker dan op dit moment gebeurt de vraag te stellen: wat kunnen mensen zelf doen en wanneer is het zinvol om beroepskrachten in te schakelen? Mijn ervaring is dat er veel door eigen organisatie van mensen in wijken en buurten kan gebeuren, mits een aantal randvoorwaarden goed geregeld is en er voldoende financiële middelen ter beschikking worden gesteld.